వరప్రసాదం

కాపరానికి వచ్చిన పన్నెండేళ్ళకిగాని, కనకమ్మగారికి సంతానం లేకపోయింది. ఆ సత్యనారాయణస్వామి వారి కటాక్షం కలగబట్టే అంత ఆలస్యంగానైనా ఆ కొరత తీరింది.

నరసింహంగారూ, కనకమ్మగారూ, పిల్లలకోసం వాచిపోయినారు. చాలా కాలంగా కాపరంచేస్తూ పిల్లలు కలగకపోతే, ఏ దంపతులైనా సంతానంకోసం వాచి పోవచ్చును. ఇతరులు పిల్లలకోసం తపించటంలోనూ, కనకమ్మా నరసింహంగార్లు తపించటంలోనూ, చాలా వ్యత్యాసం ఉంది.

కనకమ్మగారికి పట్టి ఉండిన దిగులేమంటే, సంతానం కలగకపోవటం తన స్త్రీత్వానికే అవమానకరంగా ఉండినట్లు భావించిందామె. అందరూ పిల్లల్ని కంటు న్నప్పుడు తను కనకపోవటం సాటి ఆడవాళ్ళల్లో తనకు అవమానకరమైన విషయం కాదా మరి?

"కొందరికి కడుపులైనా పోతై!" అంటూ ఉండే దామెగారు. ఆ వాక్యంతో అపారమైన అర్థం కనిపిస్తుంది నాకు. ఆ వాక్యంమీద ఎంత పెద్ద గ్రంథమైనా రాయవచ్చు ననుకుంటాను. 'అథాతో బ్రహ్మ జిజ్ఞాసా' అనే ముక్క తలచుకుంటే మా స్వాములవారు ఎట్లా ఉద్రేకపూరితు లౌతారో, కనకమ్మగారి మాటలు తలచు కుంటే నేనూ అంత తన్మయుణ్ణి అవుతాను. కాని అనేక కారణాలవల్ల కనకమ్మగా రన్న వాక్యంలో ఉన్న వివిధ భావాలను పఠితల కుశాగ్రబుద్ధికి వదలి పైకథ కుపక్రమించుతాను.

పోతే నరసింహంగారికిన్నీ కొరతగానే ఉండింది, పిల్లలు లేకపోవటమనేది. కొందరు పిల్లలకు బొమ్మలు ఎట్లా కావాలో, కొందరు పెద్దలకు కూడా పిల్లలు అట్లాగే కావాలి- ఆడుకోవటానికి. నరసింహంగారు ప్రాణంగల బొమ్మల కోసం కలవరించాడు.

ఎట్లాగైతేనేం కాపరానికి వచ్చిన పుష్కరానికి కనకమ్మగారికి నెలతప్పింది. నలుగురూ సంతోషించారు. నరసింహంగారి ఉత్సాహం చూసి నలుగురాడవాళ్ళూ నవ్వుకోలేక ఇదయినారు కూడాను.

ఒకనాడు కనకమ్మగారికి వింత కల వచ్చింది. ఆవిడకు నామాలవాడు కలలో కనిపించి "నా దయవల్ల నీకు మగపిల్లవాడు పుడితే నా పేరు పెట్టు కుంటావా?" అని అడిగాడు. మర్నాడు భార్యాభర్తలిద్దరూ కూడబలుక్కుని

మగపిల్లవాడే కలగాలి కాని తప్పకుండా ఆ స్వామిపేరు పెట్టుకుందామని అనుకున్నారు. ఆ సాయంకాలమే! కనకమ్మగారు బయట ఉండింది.

"మేమంటే వెంకటేశ్వరస్వామికి కూడా వేళాకోళమయిందిగదా!" అని విలపించింది కనకమ్మ ఎడంగా కూర్చుని.

అనేకమంది దేవతలుండడం కూడా ఒకందుకు మంచిదే సంటాను. ఆంధ్ర దేశానికంతకూ ఒక్క వెంకటేశ్వరస్వామే వుంటే ఆ దంపతుల గతి ఏమైఉండును! డాక్టర్లలో పరస్పరం ఉండే ఈర్ష్య దేవతలలో కూడా ఉండి ఉంటుంది. నరసింహం గారికి సంతానం ప్రసాదించటం వెంకటేశ్వరస్వామివల్ల ఎప్పుడైతే కాకపోయిందో అప్పుడు శ్రీ సత్యనారాయణస్వామివారు వెంటనే తన ఏజంటు ఎవరో పంపినట్టే వచ్చాడు. ఆయన వస్తూవస్తూనే నరసింహంగారి ఇంటిలోపలి అరుగుమీదకూర్చొని వేదోక్తంగా ఆశీర్వదించాడు గృహస్థును.ఆ తరువాత కనకమ్మగారిని చూసి "అంతా క్షేమంగా ఉన్నారా తల్లీ?" అన్నాడు. ఆ తరువాత "కాస్త స్నానంచేసి సంధ్యా వందనం చేసుకుంటాను. నుయ్యి ఎక్కడ?" అని అడిగి ఆ కార్యకలాపంలో పడిపోయినాడు.

మళ్ళీ భార్యాభర్తలిద్దరూ కూడబలుక్కుని "ఈయన ఎవరో దేవుడల్లేవచ్చాడు. భోజనానికి ఉండిపొమ్మందాం!" అనుకున్నారు.

"సత్యనారాయణవ్రతం చేసుకోండి. మీకు పిల్లలు ఎట్లా కలగరో చూస్తాను!" అన్నాడా బ్రాహ్మడు భోజనాలప్పుడు.

నరసింహంగారూ, కనకమ్మగారూ సత్యనారాయణ వ్రతం చేసుకున్న తరువాత సంవత్సరం వెళ్ళక పూర్వమే కనకమ్మగారికి మళ్ళీ నెలతప్పింది. ఈసారి కనకమ్మగారికి గర్భం నిలిచింది కూడాను. కాని ఆ తొమ్మిది నెలలూ ఆవిడ పోయిన పోకడలు సంతానవాంఛ ఉన్న మనిషికి ఉచితమైనవికావు. ఆవిడకు వేవిళ్ళే సరిపడలేదు.

అన్ని తత్త్వాలూ ఒకటిగా ఉండవు. కొందరికి జబ్బేరాదు. అసలు జబ్బు రావటమూ, రాకపోవటమూ, వచ్చిన తరవాత అదీ త్వరగా నయం కావటమూ, కాకపోవటమూ, డాక్టరు చేతిలో కంటె మన చేతిలోనే ఎక్కువ ఉంటుంది. ఒక్క రోజు జ్వరంతో మంచాని కంటుకుపోయినవాళ్ళున్నారు. నాలుగైదు లంఘనాలు చేసికూడా పైకి కనిపించని వారున్నారు. ఒక్కపూట భోజనం మానేసి బిక్క మొహం వేసేవాళ్ళు ఉన్నారు. ఎవరేమైతేనేం? కనకమ్మగారు కేవలం వేవిళ్ళతోనే పీనుగయిపోయింది.

ఆ తరువాత నెలలు గడిచినకొద్దీ ఆవిడ నస ప్రారంభించింది. "ఏం కడుపులమ్మా? దిక్కుమాలిన కడుపులూ!.... కడుపులు రాకుండా పిల్లలు పుట్టిరాదూ?" అని. అదివరకల్లా కడుపుతో ఉండిన వాళ్ళను చూచి అసూయపడ్డది. అనేక మంది కడుపుతో ఉండి కళకళలాడేవారు. తను ఏబ్రాసల్లే ఉండటం దేనికో ఆవిడకు అర్థం

క్కాలేదు. అట్లా ఉండకపోవటం తన పొరపాటే అయి ఉండవచ్చునన్న అనుమానం ఆవిడకు తట్టింది. కాని అది ఎవరూ నిరూపించలేరని తెలుసుకుని ఆవిడ నిశ్చింతగా ఉండింది. (ఇంకొకరు నిరూపించలేనంత కాలమూ తప్పులు చెయ్యటానికి గాని, అశక్తత ఉండటానికిగాని ఎవరికభ్యంతరం ఉంటుంది?)

ఏడోనెల గర్భిణీగా ఉండగా కనకమ్మగారికి అగ్నిపరీక్షగా ఆవిడ అన్నా, అన్న భార్యా, అన్న అత్తగారూ, ఏదో పనిమీద తమ ఇంటికి వచ్చారు. కనకమ్మ పోకడలు చూసి ఆవిడ అన్న అత్తగారు "ఇదేమిటమ్మా కనకమ్మతల్లీ! ఇలా అయితే నేను పదిహేను మంది నెలా మోశానూ?" అని నీతులు ప్రారంభించింది. అది చాల నట్టు కనకమ్మగారి వదినెగారుకూడా ఆరునెలల గర్భిణిగా ఉండింది. ఆవిడ మొహాన ఎప్పుడూ సంతోషమూ చిరునవ్వూ తాండవిస్తూ ఉండేవి. తన అన్న ఆ భార్యని పువ్వుల్లో పెట్టి చూచుకోవటం చూస్తే కనకమ్మ వళ్ళు భగ్గున మండింది. ఆ ముగ్గురూ తమ యింటో ఉన్న రెండు దినాలకాలంలోనూ చూడవచ్చిన అమ్మలక్కలంతా తన వదినెగారి ఆరునెలల గర్భాన్ని చూసి ఏమి మురిశారు! ఏడు నెలల గర్భిణి తన మొహాన ఏ ముద్దులూ లేవు!.... సకాలానికి కనకమ్మగారు మగ పిల్లవాణ్ని కన్నది. ఆ కుర్రవాడికి రేపు బారసాల అనగా నరసింహంగారి కలలో సత్యనారాయణ మూర్తివారు ప్రత్యక్షమై "నా అనుగ్రహంవల్ల పుట్టిన యీ పిల్లవాడికి నా పేరుపెట్టుకో" అని సలహా ఇచ్చారు.

ఆ ప్రకారమే నరసింహంగారు బియ్యంలో "సత్యనారాయణ వరప్రసాదు" అని రాశాడు. ఆయన ఆ పేరు రాశాడో లేదో తల్లి చేతుల్లో ఉన్న గుడ్డు ఒక్క కేకపెట్టి నిశ్చలంగా ఉండిపోయాడు. అందరూ గొల్లుమన్నారు. ఈ గలాభాలో ఒక పూర్వసువాసినికి పూని ఆవిడ కేకలు వేయటం మొదలు పెట్టింది. వెంకటేశ్వర స్వామి ఏదో అంటున్నాడని అందరూ సావధానులై విన్నారు. వెంకటేశ్వరస్వామికి చాలా కోపం వచ్చింది. తనపేరు పెట్టుకుంటామని వాగ్దానంచేసి ఏమిటి 'నరసింహాయి' ఉద్దేశం? ఇప్పటికైనా పిల్లవాడికి తన పేరు పెడతాడా? తను ఏంచేసేదీ చూస్తాడా!

మరి వెంకటేశ్వరస్వామి ప్రత్యక్ష దేవుడు. ఇతరులకు వాగ్దానాలు చేసి తప్పవచ్చుగాని వెంకటేశ్వరస్వామితో కుదరదు. కోర్టుకు ఈడ్చే రకం!

సరే, నలుగురూచేరి పిల్లవాడిపేరు వెంకటనారాయణ అని ఒప్పుకునే వరకూ పిల్లవాడు ఏడవనే లేదు....

ఇద్దరు దేవతల దయవల్ల భూమిమీద పడి ఆ యిద్దరిపేర్లూ తనపేరు చేసుకున్న ఆ కుర్రవాడు, ఎంతగొప్ప జాతకుడో అని అందరికీ అనుమానం రావచ్చును. ఒక దైవజ్ఞుడు రాసిన జాతకంలో అతను చాలా గొప్ప జాతకుడని మళ్ళీమళ్ళీ చెప్పబడి వుంది.

ఉదాహరణకు ఆయుర్భావం అనే ఘట్టంలో ఈ విధంగా ఉంది—

"ఆయుష్యాధిపతియైన చంద్రుడు (గ్రామ్యంగా 'చంద్రుడు' అని రాసినా తప్పులేదు!) పంచకోణమునందు యున్నందున్న కారకుడు సుఖస్థాన స్థితియందు యున్నందున్న ఈ జాతకునికి పరమాయుర్దాయము యున్నది" అని మనకు సులభంగా అర్థమయేటందుకు "దీర్ఘాయురోగ్యవాన్ భవతి" అని సంస్కృతంలో ఉంది.

ఆ విధంగానే "అస్యజాతకస్య ధనాభావః" అనే ఘట్టంలో కూడా డబ్బును గురించి దసకాన్ని గురించీ చాలా విశేషంగానే చెప్పబడి ఉంది.

ముందు ముందు కుర్రవా డేమవుతాడోగాని ఇప్పటిమట్టుకు వాడి సంగతి నాకేమీ బాగాలేదు— ఇంకొకరి గొడవ నాకెందుకు!

వాడికి రెండు నెలలు వెళ్ళింది లగాయతు ఈనాటివరకూ వాడి తల్లిదండ్రులు ఎవరిమట్టుకు వారు వాణ్ని తనవాణ్ని చెయ్యాలని ఒకరొకరితో ఘోరంగా పోట్లాడుకున్నారు. వాణ్ని ఆ ఇద్దరూ చెరొక రెక్కా పట్టుకుని చెరొక వైపూ లాగినా వాడి కంత అపకారం జరగకపోను.

వాడు తండ్రిపోలిక అని అంటే తల్లికిమంట. తల్లిపోలిక అంటే తండ్రికి కోపం. తండ్రిమాట వింటే వాణ్ణి తల్లి కొడుతుంది. తల్లిమాట వింటే తండ్రి తిడతాడు. వాణ్ణి తల్లికొడితే తండ్రి సముదాయిస్తాడు. తండ్రి తిడితే తల్లి ఓదార్చుతుంది. భార్యభర్తలిద్దరిలో ఏ ఒకరు వాణ్ణి ఏం చేసినా రెండోవారు పోట్లాటకు వస్తారు.

ఈ ఇద్దరి మధ్యా వెంకటనారాయణకు ప్రవర్తన అనేదాని సూత్రం తెలియకుండా పోయింది. ఏదిచేస్తే ఎవరు తప్పుపడతారో, ఎవరు తప్పు పట్టటంకంటే ఎవరు తప్పు పట్టటంలో ఎక్కువ న్యాయం ఉందో తెలియక వాడు వట్టి భాజమ్మగా తయారయినాడు. వాడికి ఆవగింజంత ఆత్మవిశ్వాసం కూడా లేదు. తను ఏదిచేసినా తప్పవుతుందని వాడికి తెలుసును — సాధారణంగా అవుతుంది కూడానూ! వాడు తన్ను తాను మరచిపోలేని జబ్బుతో బాధపడుతూ ఉండటం నేను గమనించాను. వాణ్ణి పలకరిస్తే సమాధానం చెప్పటానికి భయపడతాడు. రెండక్షరాల సమాధానం చెప్పవలసివస్తే అంతకన్నా చిన్నది ఒక అక్షరం సమాధానం ఏమైనా ఉందేమోనని ఆలోచించటం ప్రారంభిస్తాడు. తనసాటి వాళ్ళతోకూడ వాడు నిశ్చింతగా నవ్వలేదు. ఎవరన్నా తను మాట్లాడటం వింటున్నారని తెలిస్తే మతిపోయి మాట తడబడుతుంది. ఎవరన్నా చూస్తూండగా వాడు సరిగా నడవనైనా లేడు. లోకమంతా తనమీద సానుభూతిలేని విమర్శకులతో నిండి ఉందని నమ్మినవాడల్లే కనిపిస్తాడు. పాపం, నవ్వినా వాడిమూతి పక్కకి తోసుకు పోతుంది!

ముద్రణ : భారతి, ఆగస్టు 1938.